

Klimat- och näringslivsdepartementet
Enheten för cirkulär ekonomi,
kemikalier och strålning
(KN2024/01912)

Promemorian En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar

Domarnämnden är en statlig myndighet som har till främsta uppgift att lämna förslag till regeringen i ärenden om utnämning av ordinarie domare och hyresråd. Nämnden ska även bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att främja rekryteringen av ordinarie domare. Nämnden har utöver detta bl.a. även som uppgift att förordna särskilda ledamöter i mark- och miljödomstolarna (1 § förordningen [2013:391] om Domarnämndens förordnande av särskilda ledamöter i allmän domstol och i allmän förvaltningsdomstol).

I promemorian En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar presenteras bl.a. förslag som innebär att flera beslut enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, till skillnad mot hur det är idag, ska kunna överklagas till mark- och miljödomstol. I mark- och miljödomstolarna dömer särskilda ledamöter tillsammans med lagfarna domare och tekniska råd. De särskilda ledamöterna ska ha olika kompetensområden och dessa framgår av lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar. I promemorian föreslås att den lagen ska ändras så att det i mål och ärenden enligt lagen om kärnteknisk verksamhet ska finnas särskilda ledamöter med erfarenhet av sådana sakfrågor som faller inom Strålsäkerhetsmyndighetens verksamhetsområde.

Domarnämnden förordnar särskilda ledamöter fördelat på de olika kompetensområdena och för viss tid. Nämndens beslut innehåller också uppgifter om de särskilda ledamöternas företrädesvisa placering till en specifik domstol. Inför varje förordnande kontrolleras, förutom rätt kompetens, att ledamöterna är svenska medborgare, inte är försatta i konkurs eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken (2 kap. 1–3 §§ lagen om mark- och miljödomstolar). Omfattande kontakter tas också inför nya förordnanden bl.a. med befintliga ledamöter, domstolar och andra aktörer. Arbetet med handläggningen av nya förordnanden är därför en uppgift som kräver omfattande administration och periodvis tar relativt stora resurser i anspråk. Under 2022 förordnade

Domarnämnden 72 särskilda ledamöter i mark- och miljödomstolarna, under 2023 förordnades 232 särskilda ledamöter och under 2024 förordnades 44 särskilda ledamöter. Domarnämnden beslutar också om entledigande av särskilda ledamöter för det fall de begär sitt entledigande. Det fattas ett antal sådana beslut varje år.

Det konstateras att promemorians förslag innebär att nya särskilda ledamöter kommer att behöva förordnas inom ett nytt kompetensområde. Förslagen i promemorian kommer därför att öka arbetsbördan för nämnden. Av promemorian framgår dock inte hur många nya ledamöter det kan komma att röra sig om. Den ökade arbetsbördan, och de eventuella kostnadsökningarna, kan därför inte preciseras närmre. Domarnämnden har i övrigt, utifrån de aspekter som nämnden har att beakta, inga synpunkter på förslagen.

Detta yttrande har, efter delegation av Domarnämnden, beslutats av ordföranden Monica Dahlbom och kanslichefen Erika Odung. Yttrandet har föredragits av Karin Nordqvist.

Monica Dahlbom

Erika Odung

Karin Nordqvist